

Vizsgaláz

Nagyon valószínű, hogy az Erdészeti Lapok minden olvasója részt vett már valamilyen vizsgán. A többség nyilván inkább vizsgázóként, de bizonyosan sokan vizsgáztatóként is. Akár így, akár úgy, abban biztosan egyetérthetünk, hogy a vizsgákon ugyancsak sokféle dolog hangzik el. Okos válaszok, valamint tudáshiányból, vagy éppen vizsgalázból eredő égbekiáltó balgaságok egyaránt.

Furcsa módon a helyes válaszokat, jó feleleteket általában csak a bizonyítványba beírt érdemjegyek örökítik meg. A sületlenségeket pedig nemritkán szó szerint feljegyzik, hogy az utókor számára megőrizték őket. Így tett *Rakonczay Zoltán* is, aki szakmai pályafutása során sokszor vett részt különböző erdészeti középfokú oktatási intézmények vizsgáin vizsgabizottsági tagként, vagy elnökként. Humorra fogékony ember lévén a megőzésre érdemes feleleteket lejegyezte, és az *Erdőgazdaság és Faipar* című szaklap háromrészes sorozatában közre is adta. Jól tette...

Legyünk őszinték, ezek a feleletek valóban „időtállóak”. Azaz ugyanúgy megnevettetnek, mint fél évszázada, amikor is eredetileg elhangzottak. Ugyanazt a „tudáshézagokat” betömni próbáló „kreativitást”, és „improvizációs készséget” és „élni akarást” tükrözik, amik a vizsgázó diákot jellemezték 50 éve és jellemzik ma is. A szösszeneteket kissé filozofikusabb hangulatban olvasva (pl. néhány pohár vörösbor társaságában) némelyikben akár évezredek átívelő globális igazságokat is felismerhetünk. Ennyi idő távlatából ki kíváncsi már az „unalmas” helyes válaszokra?

Ezeket a gyöngyszemeket három részletben, változatlan formában adjuk közre. Ezzel egyben az idén 87 éves *Rakonczay Zoltán*t, az Országos Erdészeti Egyesület tiszteletbeli tagját is köszöntjük.

Dr. Csóka György

Vizsgaláz 1.

(megjelent az *Erdőgazdaság és Faipar* 1970. júliusi számában)

Izgágóság: A vaddisznó 16-18 hétig vemhes, tovább nem, mert akkor csiklandozzák a kicsinyei.

Gyógytorna: A szarvasborjak megszületésük után nem tudnak rögtön felállni, de azért az ügyesebbek megpróbálják.

Rokonság: Ludas Matyi egy öregasszonynál lakott, akinek a libáit legeltette. Ez az öregasszony az anyja volt.

Griffmadár: A gázlómadarak közül legnagyobb a griffmadár. Ezen kívül meg kell említeni a gólyát, amely legázolja ugyan a vetést, de kárpótlásul sok békát is fogyaszt.

Történelem: A szabadságharcban a rabszolgák voltak a főrésztényesek.

Tűzokfutás: A tűzok jellegzetessége, hogy jó húsa van, és hogy menekülésként repülés helyett a futást kezdeményezi.

Világbéke: A második világháborút a világháború előtti béke előzte meg.

Nemzetközi összefogás: Hunyadi János a törökök elleni harcban még a jugóktól is segítséget kért.

Gyógynövénytan: Már a középkorban is tudták, hogy a nadragulyától meghalnak az emberek. Pláne ha meg is eszik.

Fogatgazdaság: A lónak előnye a géppel szemben, hogy betanítható, megbízható és hűséges.

Matematika: A magas boglya köbtartalmát ugyanúgy számítjuk ki, mint az alacsonyét, csak a végeredmény nagyobb lesz.

Kormányválság: Már maga a fehér kormány sem tudta megakadályozni, hogy megbukjon, különösen az új kormány megalakulása után.

Olcsó táplálkozás: A sárszalonka sárral táplálkozik, de elfogyasztja a gilisztát is.

Bejárata: Az alagutaknak rendszerint két bejárata van. A vonat hol az egyikken közlekedik, hol megfordítva.

Hitelesítés: Fatömegbecsléseknél az eredményt szemmel ellenőrizzük.

Telítés: A vezetékoszlopot használat előtt telíteni kell. Ha nincs kátrány, fölbeásás előtt benzinnel öntsük le, majd meggyújtjuk, hogy elszenesedjen. A szén ugyanis nem rohad el.

Betontalpfá: A betontalpfá előnyei között kell megemlíteni szálkamentességét.

Vadkacsa: A vadkacsa addig röpül, amíg le nem lövik.

Látóhatár: A horizont a föld és az ég között elhelyezkedő kör alakú folyamatos vonal, amely éjszaka nem látható. Magasabbról nagyobbak látszik, de ez csak látszólagos tágulás.

Erdőnevelés: Az erdőnevelési munkák végrehajtásánál még vannak ugyan hibák, de mivel ezek napról napra növekednek, aggodalomra nincsen komoly ok.

Fásítási hónap: A fásítási hónap megrendezését évről évre megrendezik, emiatt a nyárfák szépen növekednek, az élen járó fásítási felelősök pedig jutalmat és emlékjelvényt kapnak.

Röpkép: A madarak röpképeit csak a levegőben lehet észlelni, mert leszállás után szárnyukat összecsupva tartják.

Fagyzug: Fagyzugos helyen nem szabad csemetekertet létesíteni, mert a fenyőcsemeték könnyen megfáznak.

Kizsákmányolás: Az akác kizsárolja a talaj táperezjét, mint jellegzetes amerikai fafaj.

Sorompó: Az erdei utakon levő sorompókat a turisták gyakran önkényesen leszerelik, ezért célszerű azokat nyitva tartani.

Vizsgaláz 2.

(megjelent az *Erdőgazdaság és Faipar* 1970. októberi számában)

Szempontok: A normajegyzőkönyv kitöltésénél a revizori szempontokat is figyelembe vesszük.

Inkvizíció: Az erdőrendezők többek között a határoszlopokba tüzes vassal számokat égetnek.

Vérszopó: A véreb a megsebzett vad vérét nyalja, ezért nevezik vérebnek. De kedveli a vad belsőségét is.

Látási zavar: Sűrű ködben fát dönteni tilos, mert a fa nem látja a kijelölt döntési irányt.

Fenntartott hely: Az útpadkára hajtani tilos, mert az baleset céljára van fenntartva.

Gyorsan növő fafaj: Magaslest élőfára is lehet építeni, de ilyenkor a létra fokait időnként át kell helyezni.

Kopárfásítás: Kopárfásításnak azt nevezzük, ahol az első vegetációs időszak után a megeredési százalék a nullával azonos.

Hangjelzés: A bányászok jobban kedvelik a fenyő bányafát, mert az veszedelem esetén nagyot reccsen.

Ínség: A felszabadulás előtt a földbirtokosok foglyokkal táplálkoztak.

Recept: Vadkár ellen nincs orvosság, de a rókáknak a strychnin (inkább sztrichnin) használ.

Lankadás: A szomorúfűz vesszői hamar lelankadnak, innen kapta a nevét.

Elővigyázatosság: A gomba néha gyomorbántalmakat okoz. Ilyenkor a táplálkozást mellőzni kell.

Hatékony védekezés: Szüveszély esetén a fenyveseket elégetjük. Így a szübogarak lárvái is megsemmisülnek.

Vizsgaláz 3.

(megjelent az Erdőgazdaság és Faipar 1970. novemberi számában)

Vadászat. ...szalonkát csak nyáron és csak éjszaka lehet vadászni.

Szemléltető oktatás: A tanár a szemléltető eszközök közül kiemeli egy őzagancsot és megkérdezi a vizsgázót: mit tud erről az őzagancsról leolvasni. A vizsgázó az őzagancsot jól körbeforgatja, megnézi minden oldalról majd így válaszol: A leltári számot.

Óvatosság: Ha a vadetetőn rövid az eresz, az eső a vad farára csurog, ezért a vad ilyenkor oldalt áll.

Erdészeti kutatás: A munkásokat meleg étellel kell ellátni, mert az

ERTI tudósai megállapították, hogy éhen nem megy a munka.

Baleset-elbáráltás: Jó a védősisak, mert ha egy száraz ág ráesik, a favágó egy kicsit elszédül, de nem hal meg teljesen.

Honvágy: Arany János a belügyminisztérium titkára volt, de utána a Sziget fái között meglátott egy vásárra menő falusi szekeret, és rögtön visszavágyott a falura.

Cárizmus: A világtörténelemben legelőször a Szovjetunióban szűnt meg a gyűlölt orosz cárizmus.

Erdőrendezés: Az üzemtervnek két tartozéka van, a busszola és a teodolit, s mindez 10 évre szól.

Ornitológia: Költöző madaraink Afrikában gyakran a gyengén fejlett országokat lepik el.

Halászat: A pisztráng szereti a hideget, ezért még a vízben is megél.

Külkereskedelem: Az élővadexport sok devizális nehézséget hoz a népgazdaság konyhájára.

Langyos idő: Abszolút nullpontnak nevezzük azt az állapotot, amikor nincs sem hideg, sem meleg, mert a hőmérséklet abszolút ki van egyenlítve.

Fatömegfelvétel: A fa mellmagasságát a mellünk táján, kb. fele-fele távolságban kell megmérni.

Fajlemélet: A fekete golyákra is jellemző a színek szerinti megkülönböztetés.

Lejegyezte: *Rakonczay Zoltán*

Apt Kamill látogatása a gyulaji erdőségben

A gyulaji erdő- és vadgazdálkodás évszázados szakmatörténetének alakulása nagy nevekkel tűzdelt. A szakmai és emberi nagyság mellett e nevek mögött sokszor igen kalandos életút állt.

Ilyen volt például Apt Ödön szakmai és magánéleti útja is, melyet megismerve érti meg igazán az ember a haza, a szakma és az ember szeretetét. Apt Ödön életéről fia, Kamill az Erdészeti Lapok 2015. szeptemberi írásában részletesen beszámolt.

Apt Ödön a soproni akadémia erdőmérnöki karának elvégzését követően az akkor még magánkézben lévő, Herczeg Esterházy Hitbizomány gondnoksága alá tartozó Gyulajra került mint erdőgondnok. Életének az 1930-as és 1940-es évek közé tehető ezen szakaszában meghatározó, sokat emlegetett és szeretett helyszínévé vált a gyulaji erdőség.

A kommunista hatalomátvétel után akarata ellenére áthelyezték Szekszárdra erős politikai és ideológiai nyomás alá, amit csak évekkel később tudott a háta mögé tudni, amikor munkalehetőséget kapott az ERTI-nél. Így került 1951 tavaszán vissza Sopronba.

Öt ERTI-s év után az '56-os forradalom kitörése és leverése miatt először Ausztriába kényszerült, ahol a Sopronból a kanadai Vancouverbe kimenekült oktatók és hallgatók által alapított University of British Columbia Soproni Tagozata/Fakultása (Sopron Division) kérte fel erdővédelmi és rovarügyi oktatónak.

Mivel 1961-ben a soproni fakultás megszűnt, Apt Ödön és felesége ismét költözésre kényszerült, ezúttal Dél-Amerikába. Ott több év helykeresés és nyelvtanulás után egy mérnöki irodánál helyezkedett el úttervezőként. Kalandos életéből

egy év venezuelai, spanyol nyelvű vendégoktatás sem maradt ki. A kelet-venezuelai jusepini egyetemen tanított erdővédelmet. Utazásai során lelkesen, gyerekkori, de örökké tartó szenvedélyként gyűjtötte a rovarokat, leírva számos új fajt. Gyűjteményének egy része ma a British Múzeum tárházát gazdagítja.

Dél-amerikai kitérője után feleségével visszaköltöztek a kanadai Vancouverbe. Hetvenkét éves korában ment valóban nyugdíjba, majd még 18 évet horgászgatott, vadászgatott, hogy élettel betelve 1990. november 30-án csendben elaludjon. Fia, az 1956-tól szintén Kanadában élő és már 1961-ben ott végzett okleveles erdőmérnök Kamill, édesapja kalandos életútját ismerve, és legboldogabb éveire emlékezve, apját „hazahozta”, és földi hamvait a gyulaji erdőtomb egyik cserésében szórta el.

A Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. Tamási Erdészete tisztelegve a múlt szakembere és saját múltja előtt, 2015 őszén ugyanabban az erdőrészletben erdei emlékművet állított volt mérnökének és feleségének. Az emlékművet Apt Kamill személyesen, az erdei helyszínen nem, csak a Kanadába elküldött fényképeken láthatta. Idén április 16-án azonban meglátogatta édesapja és édesanyja emlékművét, felelevenítve megannyi szép emléket a múlt századi gyulaji időkből.

A British Columbia Vancouver-szigetről érkező Apt Kamill és Göbölös Péter, a Zrt. vezérigazgatója közösen rótták le tiszteletüket Apt Ödön okleveles erdőmérnök, neves gyulaji erdőgondnok emlékhelye előtt.

Kovács Tamás

Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.

